

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Repulsa

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Repulſa.

PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ

Derepulſis. Dial. xxxviii. Franciſci Petrarche. Doi.

Repulſam paſſus indignor. R. Viſne igitur quæcunq; poſſet: riſa diſcipi, ita vt negari tibi nihil poſſit: vide ne intolerandæ ſuperbiæ ſit hoc velle. Meminiſſe magni Pompeii deſuſſet: quo neſcio, an maior vngam fuit, de quo tamẽ ſeripum eſt. Quæ que dari voluit, voluit ſibi poſſe negari, quam multa Caſarib; ſupra humanam magnitudinem, ſummo etiam Imperio glorioſius negata cognouimus, & tu grauior vnam, aut alteram ſeris repulſam? Deniq; quam multa contuſe Deuſ poſſit ab homine nullius rei indiges, nec impetra? D. Non poſſum æquo animo repulſam pati. R. Cur petendi tibi arrogas licentiam, & negandi aliiſ carpiſ libertatem? Quid quod ſæpe indigna petito dignam repulſa præbuit materiem? Quid quod ſæpe etiam petenti repulſa vilis fuit, cui quod petierat impetraſe damnolum erat? D. Iniuſtam pauior repulſam. R. Si iniuſta eſt repulſa, iuſta ergo petito, gaude cuiuſcunq; potius culpam eſſe quam tuam. D. Vnde non merui repulſam tui. R. Multiſe magni meritos putant, vnde penitus nil merentur. Hinc repulſe dolor, hinc querelæ iſta, quibus orbis terræ & omnis vita hominum plena eſt. D. Pudendâ pauior repulſam. R. Pudendum nihil præter culpam quæ pudorem tibi inferre potuit, quod tui erat arbitrii? D. repulſam pauior, vnde non credidi. R. Cædulus in certa eſt, certa autem res, non poſſe quod petitur negare non eſt liberis, ſed ſerui. Non poſſe repulſam pati non eſt ciuiſ, ſed tyranni. D. Optata ſperata que rei paſſus ſum repulſam. R. Si quicquid ſperant, cupiuntq; homines aſſequerentur, dii eſſent omnes. Tu vero vt indignationes multas, ac dolorem fugias repulſarum, diſce optare poſſibilia, & honeſta, non aſſequi velle, quicquid in conſultus, & inſuperabilis appetitus optauerit, quicquid ſpes vana ſuggereſſet. D. Non tantum repulſus ego, ſed indignus mihi antepoſitus fuit. R. Et quoprius indigna digniſſimis præferuntur, & quoties indignos indigniſſimi iudicant, alienarum ſeruior ſuarum quiſq; fauorabilis rerum iudex. Multi ſe diſpoſ dicunt, pauci credunt. D. Paruz rei pauior repulſam. R. Multis parua negata, magna vitro oblata vidimus. Si repulſis compenſentur munera, fortunæ lanceſ æquabuntur, ſed vos illas indignatione augetis. Hæc obliuione, atq; diſſimilatione minuitis. D. Dignus eram (vt arbitror) non repelli. R. Vt ſit ita, an tu omnia pro dignitate hominum dari exiſtimas, ac negari? Vnam ita eſſet, & vç plures bonos, ſpes præmi, & pauciores malos faceret metus pœna, ſed non ita eſt. Amor, odium, cupiditas, affectus in conditi, cuncta permixtæ. In te vno fortunæ ſtulum publicum viſ mutari, & non te potius ad communem curſum humani moris inſecti? D. Quanto indignior mihi antepoſitum cõpetitor. R. Et Lucius Flaminius mox ob indignum facinus iudicandus, & ordine ſenatorio amouendus. Scipioni Naſica prælatuſ fuit, viro omnium optimo ſenatuſ & populi ſententis iudicatuſ. Et Vatinius Catoni illa udatiſſimo, non ſolum populi amicorum, ſimulq; hoſtium iudicio, ſed toto etiam Ciceroniano volumine, quid hic dicis, vt ſint grauiora, non ſunt noua, quæ pateris. D. Multum ſperabam, modicum non meror. R. Vt multum quoq; meraris dixi iam non omnia pro meritis dari. Quid quod ſemel negatum eidem id ipſum mox conceſſum vidimus? Quod in ipſo de quo loquor Scipione accidit, repulſam duritiem ſæpe pertinax virtus inſegit. Teſtes ſunt A. Emilius Pauluſ, Metelluſ Macedonicuſ, Luciuſ Mumiuſ, qui conſulatuſ repulſam paſſi omnes, iidem ſpecioliſſimis conſulatib; ac triumphis poſtmodum honeſtati, ſuis ciuib; quibus contemptui fuerant, ſpectaculo fuerent, nunquam ad id peruenturi, ſi repulſa populi lamenti potius acerbare, quam virtutibus ſuperare voluiſſent. Luciuſ Sylla, quamuis in ſinem ciuib; diſcordiſ irritatuſ, famam ſuam nota crudelitatis inſecerit, nobilitate tamen & gloria inſignis cuiuſ non conſulatuſ, ſed præturæ tanto minoris rei repulſam cum tuliffet, ſummam reipublicæ poſt adeptuſ, & præturaſ, & conſulatuſ, & imperia non tantu conſequi potuit, ſed donare. Non debet repulſa ſpem auferre, ſed afferre ſollicitudinem, ac virtutem acere, quæ nil tam alperum, quod non leniat, idq; etiam ſi ipſam ſumq; proprium finem culta viderenda eſt, ne propter ſe ipſam ſumq; proprium finem culta videretur. Deniq; hi repulſaſ ſuaſ forti animo tulere. At Publiuſ Rutiliuſ repulſe fratris audita, quam erat paſſuſ in petitione conſulatus, ſtatim morte obiit repentina. Elige vtrum ſequi malis. Meminerint repulſi ne ſas non eſſe aliquid ab omnibus hominibus vni negari, cum ſinguli ſæpenumero cunctorum voluntatibus reſiſtere ſas eſſe duxerint. Val. Max. lib. 7, cap. 5.

HEROGLYPHICA.

Antiqui, hominem qui vel candidatus turpem eſſet repulſam paſſuſ, vel partam dignitatem amiſiſſe, Vatiniã aliquid affectuſ ignominia.

APOPHTHEGMATA.

Miser euidam ſiſtanti, quo tandem modo aliquiſ ſibi ſibi ſibi poſſet: eſpondiſſi quæ in aliis reprehendit, in ſe ma-

SENTENTIÆ HISTORICÆ.

ad reprehendere, vel culibet eſt facillimum. Dion. Ha-

SIMILITUDINES.

Quemadmodum ii qui mare nauigant, ſolis æ-

EXEMPLA HISTORICA.

Hyperboluſ quidam in reprehendendo ita acerbuſ fuit, vt mate-

HEROGLYPHICA.

Antiqui, hominem qui vel candidatus turpem eſſet repulſam paſſuſ, vel partam dignitatem amiſiſſe, Vatiniã aliquid affectuſ ignominia.

minia, ac propterea tanto perfusum pudore: vt in loca frequentiora prodire non audeat, ostendere spellent. *Cornuum matrem sine cornibus inter virgula fruticelq; abdicium pingere soliti sunt. Pier. V. al. li. 7. pag. 6. 4. F.*
Per hominem etiam cornu obiectum destinatumue, aut quid aliud ita expositum, id hieroglyphico manifesto intelligimus, quod ignominiose repulsum fuerit eque conspectu submotum. Idem lib. 24. pag. 218. D.
Vide locum de Honore & Amicitione.

nam tanti clamoris causa, & quid factum esset respiciat. Sed conspectos absterere voluisse, a quibus derisus fuisset, eorum ipsum leonem vitium statim fugissent. Recte, inquit, leonem clamores, sed vim metuit lupus.
 Fabula indiget, fortes & constantes viros non verbis, sed factis nimum attendere.

Res.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Res, Græce *ῥεσπικεν*, ut dicitur. Significat autem res statum ac conditione, vnde respublica & res priuata dicitur, res mea, tua, bonæ, malæ, vocantur Cicero. *Id enim rebus nostris minime condacebat, hoc est, status nostro.* Aliquando res est, quæ à persona, distinguitur. Vnde argumentorum loci sunt à rebus & à personis. Interdum pro commercio. *Ve res est mihi cum homine inuito.* Nonnunquam pro cautâ, vt caute, quæ de re, quam obrem, id est, propter quam causam, ea de re, ob eam causam, abs re, sine causa. Res comprehendit dicitur, cum causa hoc est iudicium, in diem tertium constitutum est. Res imperium aliquando significat. *Virgil. Postquam res Asia, &c.*

LOCI BIBLICI.

Rerum temporalium & spirituum discrimen, *1. Cor. 4. 18.*
 Res ipsa non parum afficit, *1. Thim. 29.* res propius expendenda, priuquam damnetur, *1. Thim. 2. 13. 32.* res proximi perdita restitueda, *Deut. 22. 1.*

PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ.

Res æternæ non sunt in tempora, hoc ipso quod æternæ sunt. Neque enim eas amplectitur tempus, neque eorum rationem metitur. *Lib. 4. de Nat. 1. 117.*
 Quod necessario est, id etiam simul ac continuo est sempiternum: præteritum quum id, quod esse necessum est, non possit non esse: ita fit, vt si necessario est, æternum sit, & si æternum, necessario. *Lib. 2. de Op. 1. 1. 1. 68.*
 In rebus æternis posse & esse idem valent. *Lib. 3. de Nat. 6. 4. T. 32.*

ADAGIA.

Nunc in regionem veni, *viv eis xpoan id dicit.*
Ab us dicitur, solum, qui tandem sua sponte illuc, quo oportuit, perueniunt, cum diu non quierint.
 Ipsum ostii limen tetigisti. *ἄνθ' ἡνέκατος τῶν βατῶν τῆς θύρας.*
 Dicit solum, quoties ad rem ipsam peruenitur.
 Rem acu tetigisti. *Plaut.*
 Acutangere perinde est, quasi dicas, ipsissimum punctum attingere. *Du hast es eben getroffen.*
 Equibus in nostris quæ praua aut recta geruntur. *ἄνθ' τοῖς ἰσχυροῖς ἄνθ' ἡνέκατος τῶν βατῶν τῆς θύρας.*
 Quæ res in monentur, ut ea potissimum, quæ ad nos ipsos pertinent, curemus: externa atq; aliena ne inquireamus. *Huc refertur postquam illud apud eandem Homerum solent:*
Ἄλλ' ἐς αἰὼν ἴσθαι τὰ σωτῆρος ἡμῶν.

Quæ ad recta abiena tua, propria muneratur.
En seder tebe, sic teuer thur: so wird es auf der Gassen alsenhalben sauber.
 Ipli curandum. *ἄνθ' ἡνέκατος, ἄλλ' ἐστὶν ἡνέκατος.* *Homer.*
 Græci scriptores torquent in eos, qui rebus alienis liberum utantur, ut solent, qui in conducto habitant.
 Omnis nugis rem experiamur.
 Qui conatus omnis subebit ipsa re periculum fieri, uter vincat aut vincatur, non inpre accommodauerit illud. *1. Thim. 2.*
Βέλτιον αὐτὸ ἐπιδοῦν ἢ ἐπιλαβεῖσθαι τῆς γύρας.
Ἐὶ δὲ οὐκ ὀπίσθηται καὶ ὀλίγος ἐν ἡμῶν ὀφείλη.
 Sæpe præstat pugnam committere cominus, ut mox, *Viri suppiter esse velis laudem, de decus que perspicuum fiat.*
 Pedem contere.
 Vbi propius acceditur ad rem. *Cicero.*
 Ab vngibus incipere.
 Dicit solum, quoties à leuissimis, minimeque ad rem pertinentibus ordiantur. *Hinc contrarium:*
 Accipite incipere. *Cum illud, quod præcipuum in causa est, aggredimur.*

FABULA.

Asinus & Leo.

Cum quodam tempore coniuncti fordere & amicitia vna iter facerent leo & asinus, conspecta hic luporum caterua, procurrat audacius, & clamorem quam maximum edidit. Tum lupi, qui leonem etiam animaduerisissent adeffe, asinum quidem illi deriserunt, sed celeriter se fugi subduxerunt. Asinus autem interroganti leoni, quæ-

Resipiscencia.

LOCI BIBLICI.

Resipiscentes consolandi, *2. Cor. 2. 7. 8.* Resipiscencia dicitur *Thren. 5. 21.* Resipiscencia Israelis, *Jerem. 3. 22.* Resipiscencia desiderat Deus, *1. Per. 3. 9.*

SIMILITVDINE.

Chrystostomi, Sicut vas, quod leuiter cadit, & leuiter est, vas, sed ad vitium non proficit: quod autem dispersum fuerit, non dicitur esse vas: Sic Christianus peccator relinquitur quidem, sed sanctos non ponitur infidelis autem non relinquitur in vitio. *Matth. hom. 4. 2.*
Nazianzenus, Magnum est neque ab initio peccare, nisi non in maximis delinquere: quoniam penitus à peccato liberato, Deus supra humanam naturam ordinavit. Secundo enim admodum mihi videatur, magnum est, vt qui in re aliquid peccare & correpti sunt, ac deinde renouati, vt in sensu permanenti disciplina, fugiant; secundum ex secunda prauitate flagellum, propter & nos, quum diuine correptionis opere emendati, sed damus nos dignos, non eorum, quæ prius sumus perpessi, sed postea sumus consequti. Respondent autem ad calamitates, quæ vt filii modestiores sumus facti. Non obliuiscamur tempore, quum in supernam salutem sumus Hierusalem: nec Aegyptum, quum memores sumus, nec faciamus, melius afflictionibus, quum quietis. Ostendimus autem, si videbimur tunc quomodo re Dei correpti modelle egisse, & spes omnes in cetera profumna autem postquam laudem & relaxationem assequi, non haudquaquam ad eadem rursus peccata recurrere, eo quod nescientes nobis impingimus calamitates. *Orat. in Iulian. 1. 1.*
Origens, Quum ceci derit in 5, non prosteritur, non cecidit in peccato, sed exiliet cito tanquam amulacx rebus, quæ aus de laqueo. *Hom. 5. in Psal. 56.*

Lactantius, Sicut nihil prodest male viuenti antecece curio, quia superueniens nequitia iustitiae opera delectat: ita peccata vetera non edo, quia superueniens iustitia delectat prioris adiecit. *Lib. 7. c. 24. de cultu diuino.*
D. Augustinus, Tales sumus quasi leppientes, cum postquam videmus lumen, si forte antea vitium omnium non habuimus, recipiunt eundem vitium per diligentiam medicorum non habuimus, parare: & cum probare vult medicus, quantum salutaris emendationem tenet & eis ostendere, quod videre desiderant, & non potest. Quum viderint fulgorem in ipso reuerberantur quodammodo, respondet medico demonstranti: iam iam vidi, sed viderem ipsum. Quid ergo facit medicus? Reuoat ad solita, & ad id ipsum, vt ad illud vitium est, & euideri non potest, desiderium autem de ipso desiderio curetur plenus, & si qua mordacia repareat, tunc tunc adhibentur, fortiter ferat, vt amore illius lucis accendat, tunc tunc tunc: Quando erit, vt illud firmis oculis videam, quod facio, tunc tunc que non potui? Vget medicum, & rogat, vt curet. Ergo tunc fortetale aliquid scilicet est in cordibus vestris, si vobis, curat cor vestrum ad videndum verbum, & ipsius luce reueberat, ad lica recidistis, rogat medicum, vt adhibeat collyria mortuæ accepta iustitiae. Est quod videas, sed non est vnde videas. Nonnulla antea credebas, quæ est quod videas: duce quodam ratione ad hunc us propinquasti, intendisti, palpasti, tetigisti. Scis certe eorum quod videas, sed idoneum non te esse qui videas. Ergo curare. Quoniam collyria, noli mentiri, noli periuurare, noli adulterari, fuit. Sed vultu, & cum aliquo dolore & consuetudine reuocetis hoc est, quod mordet, sed sanat. Nam dico tibi liberius ex timore de meo, & tunc curari resistens, & esse idoneus ad perfrendum hac luce reuocet, vultu in tenebris remanebis, & remanendo in tenebris, etiam in tenebris exteriores proliciteris: ibi erit fletus & stridor dentium. *1. Thim. 2. 18.*

Thrueri, Vt pater redeunti à sceleribus filio occurrit, non rediens sit, nulla poena seuerus afficit, sed amplexus noua stola ornatur: Sic nec iis vincula ac carceres imminet, qui vitio ac libertate deum redeunt: tantum iis, qui quasi iniuncti & tracti demigrant de opprobrio. *Quemadmodum* natura infirma nequam sese ipsam purgat, sed medicamentis, aut illa ipsa aliunde facta promptior: Ita peccator se se emaculat, sed Christus primum nos eluit. Spiritus sanctus demum illinitat & confirmat. *in opprob. 50.*

Vide Penitencia.